

Adalah The Legal Center for Arab Minority Rights in Israel
عدالة المركز القانوني لحقوق الأقليات العربية في إسرائيل
עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

14 בפברואר, 2006

לכבוד	לכבוד
מר גדעון עזרא	רב גונדר יעקב גנות
השר לביטחון פנים	נציב שרות בתי הסוהר
המשרד לביטחון פנים	נציבות שרות בתי הסוהר
ת.ד. 18182	ת.ד. 81
<u>ירושלים, 91181</u>	<u>רמלה</u>

שלום רב,

הנדון: תנאי ביקור משפחות האסירים הפלסטינים הכלואים בבתי סוהר אשל ואוהלי קידר

הריני לפנות אליך בנושא שבנדון כדלקמן:

1. עניינה של פנייתנו זו, הנו התנאים הפיזיים והסביבתיים הקשים אליהם נחשפים בני ובנות משפחות האסירים (קשישים, נשים, גברים וילדים כאחד) במהלך ביקוריהם את יקיריהם בבתי הכלא אשל ואוהלי קידר.
2. גברת אסיה לדיז'ינסקיה, תושבת רמת-גן, התלוותה בחודשים האחרונים למשפחה פלסטינית שהגיעה לבית הכלא לביקור בנה האסיר. בתצהירה הרצי"ב מתארת גברת לדיז'ינסקיה את המראות הקשים שראתה לאחרונה במהלך ביקוריה בבית הכלא שבנדון. מתצהירה עולה, בין השאר, כי בני המשפחה נדרשים להמתין שעות ארוכות בעמידה, או בישיבה על חולות, במקומות לא מסודרים, לא מקורים והחשופים לקור ולגשמים. מים זורמים לשתייה אין; ובמהלך כל שעות ההמתנה לא מתאפשר למבקרים להשתמש בשירותים (למעט שעתים ביום שלא ניתן לצפות את התזמון שלהן), כאמור בתצהירה של גברת לדיז'ינסקיה:

"עם הגעתם למתחם אשל/קידר, יורדים המבקרים ומצטופפים ליד שער בית הסוהר באופן ספונטאני. במקום אין כל מקום מסודר ומאורגן להמתנת בני המשפחות עד כניסתם לבית הכלא, ולכן רובם המוחלט, בעיקר נשים, קשישים וילדים, ממתניים בעמידה ובישיבה על חולות. אחדים מוצאים להם מקום לשבת על ספסלי אבן שבורים ומעטים הנמצאים שם, במתחם מקורה בפתח שבור, מטונף ומוזנח.

כעבור זמן מה אנשים מתחילים לקרוס במקום בו עמדו, נשים, ילדים וקשישים מצטופפים על רצפת האבן (הרטובה, בימי גשם) ומנסים להתחמק מהקור. במקום אין מים זורמים, אין שירותים, ואין סדר בהקראת השמות. ילדים בוכים, כולם מתעטשים ומשתעלים, כל מי שמנסה לעבור דרך האנשים דורך על אנשים ועל כבודם – סיוט מתמשך. מי שכוחו ברגליו מצליח לעמוד במשך שעות – מנסה לגנוב מהשטח המקורה ההולך ומצטמצם ככל שהאנשים מאבדים סבלנות ומתיישבים – בהגדילם את "השטח שהם גוזלים..

המראות האלה הם מזעזעים בכל קנה מידה אנושי. הדוחק והצפיפות נוראים. זוועה שקשה לתאר. הקשישים והנשים עם התינוקות על זרועותיהן ניסו למצוא פינה מחשש שירמסו אותן. תנאי מזג האוויר רק החמירו את המצב. עיני הילדים, שבינתיים סבלנותם פקעה, היו נפוחות כתוצאה משעות ההמתנה הארוכות בחוץ ברוח החולית.

רצ"ב התצהיר

3. ועוד. קריאת שמותיהם של המבקרים נעשית בצורה משובשת ובלתי ברורה דבר אשר גורם להם לפספס את טורם עקב אי קליטת שמם. דפי המידע המחולקים על-ידי שב"ס למבקרים כתובים בשפה העברית, שמרביתם אינם יודעים, עניין אשר רק מקשה על המבקרים והופך את ביקורם לחוויה קשה מנשוא. עם הקראת שמו של האסיר נדרשים כל מבקרו להיכנס ולהשאיר את כל חפציהם, בכלל זה מזון הילדים והתינוקות, תחת כיפת השמיים ללא פיקוח וללא מתן אפשרות לאחסון, כמתואר בתצהירה של גברת לדיז'ינסקיה:

"בני המשפחות עומדים וממתינים זמן רב, שעות ארוכות, עד אשר נפתח שער בית הסוהר ויוצא ממנו סוהר. בכל פעם מקריא הסוהר את שמות האסירים אשר משפחותיהם יכולות להיכנס אל המתחם הפנימי של בית הכלא, לעיתים קרובות בצורה משובשת ולא ברורה לחלוטין. בין לבין נכנסות ויוצאות מכוניות, וכולם נהדפים הצידה, בדחיפות של השער וצעקות, עד למעבר כלי הרכב. חוסר הסבלנות של הסוהרים אל האוכלוסייה מופגן בכל דרך אפשרית.

בין לבין מחלקים נציגי השב"ס למשפחות דפים קרועים, שעליהם רשומים החפצים שמותר להכניס לאסיר והכמויות המותרות מכל פריט. הדברים כתובים בעברית בלבד. המבקרים מתרוצצים חסרי אונים ומחפשים סיוע בתרגום, מכיוון שאינם יודעים עברית.

כאשר שמו של האסיר "שלך" נקרא, אתה נדרש להשאיר מאחוריך את כל הציוד איתו הגעת – לחסדי שמיים. אין אפשרות להיכנס עם תיקים ואין מקום שמור ומסודר להשאיר בו את הדברים. ילדים לא יכולים לאכול ולשתות, לפיכך, החל מהרגע בו הם נקראים להיכנס ועד לרגע בו הם יוצאים חזרה – כעבור 3 שעות בערך. איסור זה הינו גורף וכולל ילדים קטנים ותינוקות. הבעיה העיקרית היא שאי אפשר לחזות, כאמור, מתי יקראו בשמך. לכן אי אפשר להאכיל את הילדים ולדעת שמעכשיו מתחילות אותן שלוש שעות."

4. תנאי הביקור המתוארים לעיל מהווים ללא ספק פגיעה קשה בזכות היסוד של המשפחות לביקור יקיריהם האסירים ובזכותם של האסירים לכך. מימוש הזכות לביקורים בצורה הולמת ובכבוד הנו חלק בלתי נפרד מביטוי הזכות עצמה. קיום הביקורים בצורה משפילה

ותוך רמיסת כבודם של המבקרים מהווה סיכול למימוש הזכות לביקורים, שכלל אינו פוחת בחומרתו מאי מימוש הזכות כליל.

5. ודוק. חווית הביקור אמורה להיות חוויה מתקנת וחיובית שאמורה לפצות את האסירים ובני משפחתם במיוחד הילדים, ולו במעט, על תחושת הניתוק הכפוי, ההלם, ההשפלה וחוסר האונים הכרוכים במאסרו של בן המשפחה. הערמת קשיים על בני המשפחה במהלך הביקורים מחטיאה את מטרת הביקורים והופכת את חווית הביקור מחוויה מתקנת לחווית התעמרות הרסנית, בלשון המעטה.

6. זכותם של האסירים ובני משפחתם לביקורים נגזרת היא מהזכות החוקתית לחיי משפחה. מדובר באחד מאמצעי הקשר החשובים שבין האסיר למשפחתו, חבריו וידידיו. הביקור עשוי להקל על האסיר בעת שהותו בבית הסוהר ולעודדו בשעות משבר. הזכות לחיי משפחה ולקשר משפחתי מוגנת היא על ידי חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו וכן על-ידי נורמות של המשפט הבינלאומי. בעניין חשיבות שלמות חיי המשפחה, יפים לכאן הדברים שלהלן:

”שמירה על שלמות המשפחה מהווה חלק מתקנת הציבור בישראל. התא המשפחתי הנו ”התא הראשוני“... של החברה האנושית... הוא ”מוסד המוכר על ידי החברה כאחד היסודות שבחיי החברה... שמירתו של מוסד המשפחה הנו חלק מתקנת הציבור בישראל”

בג”צ 693/91 אפרת נ’ הממונה על מרשם האוכלוסין במשרד הפנים ואח’, פ”ד מז (1) 749, 783.

ראו גם:

- ע”א 7155/96 פוני נ’ היועץ המשפטי לממשלה, פ”ד נא (1) 160, 175.

- ע”א 488/77 פלוני ואח’ נ’ היועץ המשפטי לממשלה, פ”ד לב (3), 421, 434.

7. ויודגש. העברתם של האסירים והעצורים הפלסטינים למתקני כליאה ולבתי כלא בתוך שטח ישראל, כשלעצמה מטילה חובה מיוחדת על המדינה, ובכללם שב”ס, לדאוג לכך, שבני המשפחות האסירים והעצורים יוכלו לממש את זכותם ולביקור, הלכה למעשה ובצורה הולמת. חובה זו כוללת בתוכה את החובה להשקיע את המשאבים הדרושים על-מנת לאפשר קיום הביקורים באופן סדיר, תדיר ומכובד.

על יסוד כל האמור לעיל ועל מנת לייתר פנייה לערכאות המשפטיות בעניין דנן, אבקשכם:

א. להסדיר מקום המתנת משפחות האסירים, בבתי הכלא אשל ואוהלי קידר, בשטח ראוי ובתנאים הולמים. בתוך כך לדאוג לקירוי אותו שטח; העמדת מקומות/ספסלים לשיבה; התקנת ברזיות מים לשתייה ושירותים שיעמדו לשירותם של המבקרים ואספקת מקומות אחסון לחפציהם במהלך הביקור.

ב. לתרגם את דפי המידע המחולקים לבני משפחות האסירים לשפה הערבית, באופן ברור, קריא ונהיר ;

ג. להורות על שימוש במערכת כריזה/רמקול במהלך הקראת שמות האסירים ;

ד. לאפשר הכנסת מזון לתינוקות ולילדים במהלך הביקור ;

לאור דחיפות העניין, אודה למענכם בהקדם.

בכבוד רב,

עביר בָּכָר, עו"ד